

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

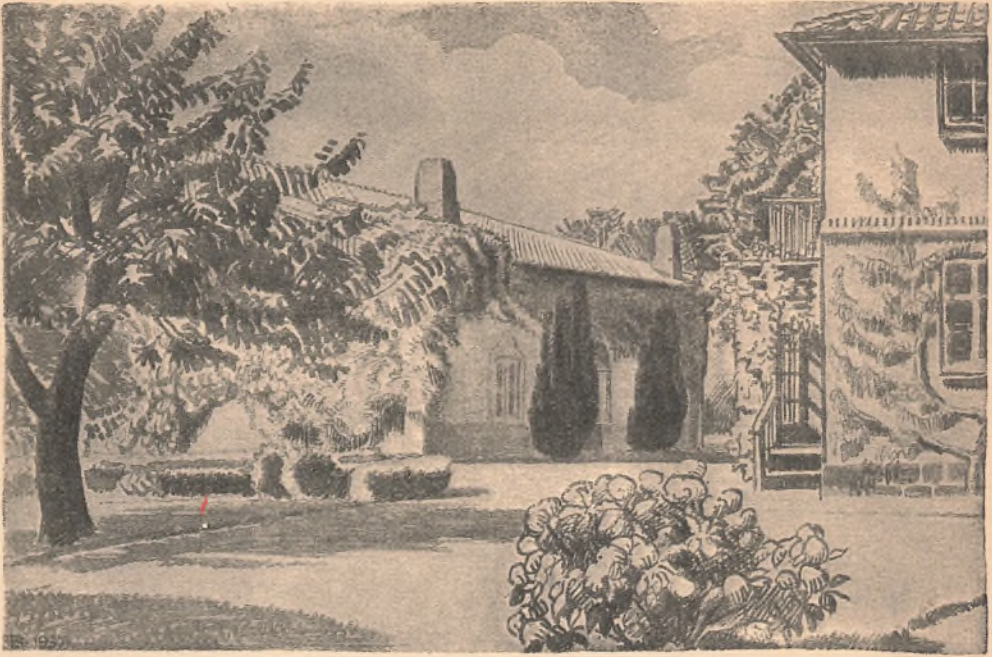
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

6

UBBERUP HØJSKOLES
AARSSKRIFT
1951

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Statens pædagogiske Studiesamling
København

Til undervisningsminister
prof. dr. teol. Flemming Skidberg
med ønsket om en glædelig jul!

Deres taknemlige

Leffe Clausen

København frej. 19. 12. 1951.

UBBERUP HØJSKOLES
AARSSKRIFT
1951

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Forlad os vor skyld for hver drøm, vi har dræbt
i barnets uskyldige sind.

Forlad os hver drøm, vi har tankeløst slæbt
ud i kulden og hverdagens vind.

En levende drøm bærer drøm i sit skød,
som vil, at man løser den fri.

En drøm, som er dræbt, er evindeligt død
og dens glæde for evigt forbi.

Lad barnet beholde sit drømmepalads
— sin alf og sin faun og sin fe,
og engle med guldhår og vinger af glas
på skyer af brændende sne.

Man tramper sin vej og er voksen og dum
og tramper små drømme ihjel.
Men barnets bebrejdelse, sløret og stum,
gør ondt i vor ribbede sjæl.

Forlad os hver drøm, vi engang har forvist
til liden, fra før den blev skabt.
Lad barnet beholde, hvad vi har forlist,
og glædes ved det, vi har tabt.

Nis Petersen.

VI PLANTER ET TRÆ

Det hører til vort livs første, som regel glædelige, undertiden smertelige erfaringer, at vi paa godt og ondt er knyttet til vore medmennesker. Denne lov, som vi ikke har lavet, men som intet menneske kan frigøre sig fra, gælder ikke blot, saa længe vi er børn, men den gælder ogsaa for os voksne, enten vi vil det eller ej, enten vi ønsker det, eller vi ikke ønsker det, virker vi ind paa andre menneskers liv til glæde eller til sorg, til opmuntring eller til ærgrelse. Der er et ansvar forbundet med selve det at leve. At være menneske er det samme som at være medmenneske. Ingen af os er bestemt til at leve for sig selv. »Agt i ydmyghed hverandre højere end eder selv, og se ikke hver paa sit eget, men enhver ogsaa paa andres.«

Som regel er det ganske ubevidst, vi virker ind paa andre mennesker. Gør vi det mere bevidst, kalder vi det opdragelse og tænker vel saa især paa hjemmenes og skolernes paavirkning af børnene. I denne lille artikel vilde jeg gerne prøve paa at drøfte spørgsmaalet om *opdragelsens formaal*. For det er jo klart, at al opdragelse maa have et maal. Der maa være noget, man vil med opdragelsen. Der føres i dagblade og tidsskrifter en vedholdende diskussion om opdragelsens og skolens praktiske problemer, og det er jo især eksamensmellemskolen, den danske skoles smertensbarn, der maa holde for. Disse praktiske spørgsmaal kommer let til at overskygge det, som dog er det vigtigste: hvad vi egentlig vil med det hele, opdragelsens formaal. De fleste forældre vil vist have svært ved at svare paa spørgsmaalet om, hvad de egentlig vil med deres børns opdragelse. Mange af os naar vel ikke længere med hensyn til rettesnor for børnenes opdragelse end dette, at man vil opdrage sine børn paa samme (udmærkede) maade, som man selv er blevet opdraget. Eller eventuelt tvært imod.

Al opdragelse betegner en retning, og opdragelsen forudsætter et

maal at gaa efter. Der foregaar i vore dage en kamp om livsanskuelser — man kunde ogsaa sige livsindstillinger, maader at tage livet paa. Vi er jo ikke ligegyldige tilskuere til livets drama; vi er, enten vi ønsker det eller ej, med i spillet. I gamle dage kaldte man livsanskuelser og religioner for veje, og vi skal alle prøve at finde en vej gennem livet. Opdragelsens første opgave bliver derfor at orientere mennesker overfor livet. Nu maa man være klar over, at i opdragelse er hverken propaganda eller forkyndelse særlig virkningsfulde. »Man kan ikke modtage sandheden færdig tillavet, uden at den ophører at nære sjælen som sandhed.« Det kan ikke siges ofte nok, at den indirekte opdragelse er baade den sundeste og den værdifuldeste. En kendt dansk forfatter skriver saaledes i sine erindringer: »Mor var det, mennesker og navnlig børn trænger mest til af alt: det gode, glade eksempel. Hun handlede helt igennem uegoistisk. Det gjorde hendes liv forunderlig frugtbart som eksempel for os børn. Og anden opdragelse, eller rettere sagt hjælp til selvopdragelse, end eksemplet gives der vel ikke. Det er denne form for opdragelse, som mange børn har modtaget i deres hjem, og som har givet dem en retning for livet. Naar vi ser tilbage over vor barndom og ungdom, maa vi med taknemlighed erkende, at vi har modtaget paavirkninger og tilskyndelser af mange, som slet ikke aner, at de har betydet noget for os.

Der er det interessante ved spørgsmaalet om opdragelsens formaal, at det kaster lys tilbage over hele den kultur, vi lever i. Det er klart, at opdragelsens maal afhænger af, hvilke værdier der er livsvigtige i den kultursammenhæng, vi er sat i.

Vi maa vist erkende, at naar man i vore dage saa sjældent taler om formaalet med opdragelsen, men hellere om rent praktiske spørgsmaal vedrørende opdragelse og undervisning, saa hænger det sammen med den svækkelse af kulturlivet, som to verdenskrige har ført med sig. Ingen vil nægte, at der hos vor tids mennesker her i Vesteuropa hersker en vis raadvildhed med hensyn til, hvad der er betydningsfuldt og helligt for os. Og befinder vi os i en rodløs tid, vil opdragelsen nødvendigvis bære præg af det. Det er derfor af vigtighed, at den enkelte, der har faaet til opgave at opdrage børn i hjem eller i skole, forsøger at finde ud af, hvad han egentlig vil med sin opdragelse.

Hvis man nu vil spørge, hvilken egenskab hos mennesker vor tid sætter højest, saa kan man rimeligvis hurtigt blive enige om svaret: dygtighed. Der er næppe noget, der respekteres saa ubetinget som

dygtighed. Derfor er vel ogsaa det første og vigtigste krav, som flertallet af forældre stiller til skolen i dag, kravet om at skabe dygtige mennesker, der kan klare sig godt i det moderne samfund. Maaske kunde jeg slutte denne undersøgelse med at besvare det spørgsmaal, jeg begyndte med at opstille, saaledes: opdragelsens formaal er at skabe dygtige mennesker.

Alligevel bliver der vel hos mange en tvivl tilbage om dette svar er tilfredsstillende. Tvivlen bliver maaske stærkere, naar vi prøver at se spørgsmaalet paa historisk baggrund. Denne ensidige betoning af dygtigheden er en afvigelse fra det, der har været hovedstrømmen i vor kultur gennem to aartusinder. En ubestikkelig stræben efter sandhed, en uslukkelig tørst efter skønhed er arven fra den græske oldtidskultur. Fra kristendommen har vor kultur modtaget ideen om medmennesket som vor broder. Der har til alle tider været et større eller mindre svælg mellem ide og virkelighed. Alligevel har disse tre ting holdt vor kultur i live indtil nu.

Det er da klart, at dygtighed i sig selv aldrig kan være noget maal. Hvad vil vi med dygtigheden? Der maa nødvendigvis staa en ide bag ved og over dygtigheden, for at give den mening. Den dygtighed, der er tale om i forbindelse med skole og opdragelse, maa vel være den, der hjælper til, at man kan klare sig godt ude i erhvervslivet. Ja, her kan man virkelig komme i tvivl, om skolen ikke kunde opnaa større resultater. Jeg tænker især paa de fag, som er grundlaget for al videre uddannelse, nemlig færdighedsfagene: dansk, regning o. l. Ingen vil vist paastaa, at det resultat, man gennemsnitlig naar til efter 7 eller 9 aars skolearbejde, er særlig inponerende. Jeg ved ikke, hvad aarsagen kan være til dette forhold, men jeg tror, at et mindre timestal i disse fag i de første skoleaar og et større i de sidste vilde give bedre resultat.

Vi ofrer gerne paa dygtighedens alter, hvad det moderne samfund kræver af os, men først og fremmest vilde vi gerne, at vore børn engang skulde blive *lykkelige* mennesker, og der er ikke tvivl om, at opdragelsen har sin store andel i, om dette maal skal naas. Det første krav er ganske enkelt at bevare barnets sundhed. Sunde børn er normalt glade, ligevægtige og omgængelige. De fleste voksne husker det saadan, at barndommen altid er en lykkelig og sorgfri tilværelse. Først naar man bliver voksen, begynder livets besværligheder. Sandheden er dog den, at barnet oplever baade glæder og sorger langt

mere intenst end den voksne. Det, som børn først og fremmest har brug for, er at være glade og tillidsfulde. Glæde er lige saa vigtigt for barnet som det daglige brød. Det er ikke sundt, om angst eller frygtagtighed bliver drivkraften i barnets tilværelse. Børn har brug for al den glæde, de kan faa, og glade børn har den bedste betingelse for at blive lykkelige som voksne.

Arbejdsglæden er jo en af de billigste glæder, livet kan bringe os. Det er af betydning, at barnet allerede som barn faar en sund indstilling overfor arbejdet, at det forstaar, at der er glæde ved ethvert vel udført arbejde, naar sliddet er overstaaet. Det skal ogsaa lære, at et menneske ikke skal blive slave af sit arbejde. Arbejdet er ikke det højeste i livet. Hvis vi ønsker, at vore børn skal blive til arbejds-glade mennesker, skal vi give næring til det initiativ, den trang til at virke, der findes hos sunde børn. Vi skal kalde paa barnets initiativ, se at faa de muligheder, der er i barnet, til at udfolde sig. Et genert og hæmmet barn har færre muligheder for at klare sig i tilværelsen end et frimodigt og virksomt barn. Her er et omraade, hvor skolen ofte har forsømt meget. Den har haft en tilbøjelighed til at gøre børnene passivt modtagende, i stedet for at kalde paa initiativ og arbejdslyst. Efter mine begreber er virketrangen, iderigdommen, foretagsomheden en mere betydningsfuld form for begavelse end hukommelsen. Der findes hos det sunde barn et fond af drivkræfter: virksomheds-trang, trang til oplevelse, en saadan appetit overfor livet og dets ting, og vi skal sørge for, at disse drivkræfter bliver bevaret levende i børnenes sind, saa er der vel ogsaa mulighed for at bevare denne sindets friskhed, aabenhed og modtagelighed op i aarene og dermed evnen til at opleve verden fra ny hver dag.

Og saa maa baade børn og voksne have evnen til at kunne lege; det er en nødvendig ventil i denne velordnede tilværelse. Enhver maa have sin fritidssyssel, som han driver udelukkende for sin fornøjelses skyld. Den giver fantasien næring og kalder paa skabertrangen, og uden den forkalker man for tidligt. — Jo, det er rigtigt, at glæde er den ting, der daarligst kan undværes i et barns liv.

Men saa maa det jo endelig være opdragerens opgave — maaske den vigtigste og vanskeligste — at bringe børnenes sind i forbindelse med de kilder, hvorfra livet strømmer. En skole, der duer noget, et hjem, der duer noget, kendes altid paa det, at de har noget at bringe mennesker, værdier, der ska! gives videre til den næste generation.

For vel er tiden rodløs og mennesker ofte raadville, men der vil dog i de fleste hjem være værdier, man ser op til, og en maade at tage livet paa, som man anser for den rette. Man har dog en retning at pege efter, en vej man gerne vil gaa. Om vore børn saa faar lov at gaa den vej, det ved ingen af os, vi lever i sandhed livet farligt, men vi skal og maa regne med, at de skal vandre videre, og maaske skal de opleve en dag, da tilværelsen bliver tryggere og rimeligere end den, vi kender nu. Men -- som det er blevet sagt -- selv om verden muligvis gaar under i morgen, vil jeg dog i dag plante et træ.

Svend Dræby.

ORDETS GAVE OG ORDETS MAGT

Digteren H. V. Kålund taler i en lille sang om en kokosnød, der flyder om på havet, tilsyneladende uden mål og med, men i virkeligheden med den bestemmelse at drive i land på en øde ø, fæste rod der og blive begyndelsen til, at øen dækkes med kokosskove. Dette bruger digteren som billede på sandhedsordet, der ved at mødes med et åbent bryst, et modtageligt sind, kan blive til velsignelse.

»Tal ordet ud,
og stol på Gud,
lad strømmen det bortrive!
Et palmetræ
til slægters læ
kan sandhedsordet blive!«

Det er jo en væsentlig side af det gudbilledlige, at vi fik ordets gave. Grundtvig synger:

»Mennesket er i Guds billede skabt
med levende ord på sin tunge,
og derfor kan han mellem træ'r og dyr
med guderne tale og sjunge.

Menneskebørn i den grønne lund,
hvor fugle i bøgene sjunge!
I skønne derpå: det er guderne ligt
at tale med mennesketunge!«

Det er ikke til enhver tid, vi tænker på, hvilken gave der her er os betroet. Men det kan være vel begrundet, en gang imellem at fæste opmærksomheden derpå: Ordet fra moder til barn, — fra barnet, når det kan begynde at tale, — ordet i hjemmet, i skolen, i kirken, — det, der kunde blive betydningsfuldt, ja afgørende for et menneskes skæbne.

»I begyndelsen var ordet.« Hvad var begyndelsen? Det svimler for tanken. Der er meget gådefuldt til, og meget at gruble over. Som ung fik jeg min del af sådanne spekulationer. Jeg blev klar over, at gåderne var mange, også over, at jo mere spekulation, des flere problemer. Men hver gang jeg var længst ude i dem og fjernest fra *fædrenes tro*, følte jeg og forstod jeg, at den kunde jeg ikke undvære, den kunde jeg ikke skille mig fra. Der var noget, der trods alt holdt mig fast. Midt i alt det ufattelige var sandhedspræget dog over det, — her havde de fromme kristne slægter haft deres styrke under de tungeste oplevelser.

»Vort håb er ej på drømme bygt,
det ej i luften svæver,
men hviler på gudsordet trygt
og på, hvad hjertet kræver.«

Sådanne ord kunde feje tvivlende tanker tilside. Men i lange tider kunde spørgsmålene være stærkere end svarene. Og de fleste unge måtte vel opleve kortere eller længere perioder af gæring og brydning i sindet. Min nære ven Thomas Bredsdorff, som fik et så stærkt ord at føre, og som blev af så stor betydning for mangfoldige unge, blev i sine ungdomsdage hårdt prøvet i denne retning. For nylig kom jeg ind på at gennemse de mange breve, jeg har fra hans hånd, netop fra den tid. Det bragte mig det hele så nær. Et sted kan han tale om, at det er, som om det åndelige forår i ham er visnet under alle disse tankekampe, et andet sted kan han udbryde: »Ak, havde jeg tro som et sennepskorn, så vilde jeg sige til dette bjerg af tvivl: »flyt dig og kast dig i havet!««

Disse hans kampe i de unge dage har utvivlsomt givet ham særlige betingelser for, da afklaringen kom, at tale til de unge, så han blev dem en hjælp i *deres* vanskeligheder.

Der var i vor ungdoms drøftelser adskilligt, vi måtte lade ligge som uløste eller uløselige gåder. Sligt var også Carl Koch fortrolig med, og mange steder i hans bøger er vidnesbyrd derom. Et sted siger han: »Der er meget, vi har lov at være uvidende om.« Se fx. også afhandlingen »At tro på Gud« i samlingen »Kirkeord«!

Vi må blive som børn overfor det gådefulde. Vi må tage det til os som børn, hvad Vorherre i sit ord har sagt os, at vi har en Gud i himlen, til hvem vi kan gå som vor fader, og i hvis hånd vi er, hvor-

dan det end ser ud. Troen på det, som *vi* på vor lille plet af jorden har modtaget i arv fra fædrene, udelukker ikke forståelsen af, at det, vi kalder vort, kun er et lille udsnit af Guds store verden. Jeg må leve i det, som er givet mig i arv, men jeg må frigøre mig for det snæversyn, at mit skulde være det eneste eller det eneste rigtige. Vi ser kun stykkevis og i brudte stråler. Men den vej til Gud, *vi* har lært at kende, må vi holde åben.

*

Man taler om ordets tjeneste. I særlig forstand er præsten bleven kaldt ordets tjener. Men det er vi jo alle, hver på sin måde. En lærer, — for børn eller ungdom, — enhver far og mor overfor deres børn. Og hver har sit ansvar. Hvordan blev denne tjeneste øvet? En gammel højskolemand kan nok falde i tanker over dette. Kan man virkelig først, når man er gammel og ude af det, helt forstå, hvad der var os betroet? Dér kom hvert halvår en flok af unge, og dag ud og dag ind havde vi lov at tale til dem. Forstod man helt, hvad det vilde sige? Udnyttede man dette på bedste måde? Ja, der kan komme mange ydmygende tanker. Men jeg må have lov til her at udtale min tak overfor hvert ord fra gamle elever om, at de fik noget ud af det.

*

Det, vi her taler om som ordet, er jo for hver enkelt del af menneskeheden modersmålet, for os det danske. Det alene er hjertesproget, det alene kan vække et folk, såvel som den enkelte, af dvale. En af de største forbrydelser, vi kan tænke os, er det at ville med magt berøve mennesker modersmålet. Og lykkelige er de, der ikke forstyrres i besiddelsen af det. Om nørrejyder, fynboer og sællændere kan vi sige, at de lever uanfægtet, hver i sin farve af det danske modersmål. De har det, og de tar det som en selvfølgelighed. Jeg var som ung højskolelærer i to yderkanter af landet, fire år på Møen og to i Vendsyssel. Hvert sted fik sin betydning for mig, men på ingen af dem fik jeg indtryk af grænselandet og dets kår. Da jeg kom til Ubberup højskole, blev det noget andet. Jannik Lindbæk, som nylig havde oprettet skolen, var et grænselandsbarn, og det bevirkede, at vi her helt fra begyndelsen også havde elever fra Sønderjylland. I de 30 år, jeg havde mit arbejde ved skolen, var omkring de 20 % af eleverne sønderjyder. Både i skoletiden og ved besøg i ferien i deres hjem, fik jeg et levende indtryk af forholdene derovre, af modsætningen, de stod i, og af kampen

for modersmålet. Det hele kom til at vedkomme en på mere personlig måde end nogensinde før. Det blev virkelighed. Jeg hørte om den tvungne tyske børneskole, hvor en nidkær lærer kunde forsøge at hindre børnene i at tale modersmålet med hinanden på legepladsen! Og om den fri skole i hjemmet, som ingen magt kunde forhindre. Og om det våben, de havde i deres gode humør.

Men denne kamp foregik jo længe før 1864. Det danske sprog var bleven gradvis fortrængt fra århundredets begyndelse, bl. a. takket være det danske styres misrøgt af dette gamle danske land. Vi havde på skolen et vægkort over Sønderjylland, hvor der med forskellige farver var angivet, hvor vidt den erobring fra syd var nået. Én farve betød, at modersmålet var truet, en anden, at det var døende. Det var mærkeligt, og alvorligt, at se på dette kort. For ikke længe siden opfriskede jeg Laurids Skaus bog om P. Hjort Lorenzen. Hovedindtrykket af denne bog er: Det var et under, at dog Nordslesvig blev reddet fra fortyskningen gennem disse enkelte mænds modige kamp og den vækkelse fra sløvhedstilstanden i befolkningen, den fremkaldte, så folket blev åndelig rustet, før den ydre erobring fandt sted, og i stand til at føre den daglige kamp i 50 år. Alle véd om genforeningens store oplevelse, men hvor mange i det gamle land kender det, der gik forud? Det barske klima, siger man, styrker den sunde. Under det svære vandt sønderjyderne den dybere forståelse af, hvad modersmålet er værd.

*

Ordet er en herlig gave og besidder en stor magt. Det er broen mellem mennesker, redskabet for alt godt og sandt. Men som alt andet kan det fordærves. Midlet i det godes tjeneste kan gå i det ondes tjeneste og blive et middel for ondskab og løgn. Når vi tænker på modsætningerne godt — ondt, sandhed — løgn, kærlighed — had, fred — krig, disse modsætninger, hvorunder livet føres, — i denne stadige kamp er det ordet, der er det egentlige våben. Vi, der har oplevet den store krig, véd, hvor forfærdelig en magt løgnen udfoldede, hvor frygtelig en sæd ordet såede. Vi må ønske for de unge, at de må være lydhøre for sandhedens tale og vende det døde øre til, når det modsatte lyder. Det kan blive afgørende for hele livet.

I sine erindringer fortæller Niels Jokum Termansen, hvor skelsættende det blev for ham som ung at høre de ord, der blev talt ved

det store møde på Skamlingsbanken hin historiske sommerdag i 1844. Han fik her en indvielse til den livets kamp, som det er hver enkelt slægts sag at føre.

*

Det ondes oprindelse? Det ondes gåde? Her er vi ved det uforklarlige, som vi må lade ligge. Men ét ved vi, ét har vi som kristne lov at tro: at sandhedens og kærlighedens Gud er den stærkeste og tilsidst vil sejre, — at det onde vil, når denne tidsold er til ende, blive styrtet i tilintetgørelsens dyb for aldrig mere at gøre sig gældende, og at vi må forvente en ny himmel og en ny jord, på hvilken retfærdighed bor.

Lad det da være vor attrå og ære at blive taget i tjeneste for sandhedsordet og under denne tjeneste få vor plads blandt dem, der, hver efter evne, yder deres til, at lyset må vinde frem, og mørket tabe sin magt!

Harald Balslev.

TIL MOR

Digt af Erik Moltesen.

Harald Balslev.

Stilfærdigt.

Det er blot en stil-le hym-ne, blot et kærtegn på din kind.
Ja, du véd det: mi-ne drømme lø-ber storm mod livets hvælv.
U-den sto-re ord og la-der vil jeg put-tes til dig ind.

Som en hånd, der varsomt klapper, bli'r min tanke mild og lind.
Mor, hos dig er jeg den lil-le, helt dit barn og helt mig selv.
Det er blot en stil-le hym-ne, blot et kær-tegn på din kind.

Den kendte historiker og politiker, dr. L. Moltesen, som døde ifjor efterår, vil af gamle Ubberupelever mindes fra de årlige besøg, han som tilsynsførende aflagde på skolen.

Moltesen og hans hustru havde i sin tid haft den store sorg at miste deres ældste søn, Erik, der i en alder af kun 27 år, som nygift og på bryllupsrejse, blev ramt af en dødelig sygdom. Erik Moltesen havde ualmindelige evner, var kunstnerisk og poetisk begavet og havde allerede udsendt flere kunsthistoriske skrifter, bl. a. en bog om Thorvaldsen.

Sidste gang jeg besøgte dr. Moltesen, gav han mig en bog med et udvalg af Eriks digte og med en gripende skildring af hans korte levnedsløb, givet af hans mor, fru Eva Moltesen. Af digtene gjorde han mig bl. a. opmærksom på det lille, der har overskriften: Til Mor. Jeg forstod, han godt kunde tænke sig, at jeg skrev en melodi til det, hvad jeg også gjorde, da jeg kom hjem. Man vil forstå, det var mig en glæde, da jeg hørte fra ham, at han syntes, melodien helt svarede til tekstens enkle og inderlige ord. H. B.

VELKOMSTTALE TIL ELEVERNE DEN 3. NOVEMBER 1951

Jeg kan tænke mig, at De i den sidste tid har været noget spændt på, hvordan der er her på denne skole, hvor De nu skal opholde Dem i fem måneder — spændt på, hvordan værelserne er, spændt på, hvem De kommer til at bo sammen med, og hvilke kammerater De i det hele taget får her i vinter — og hvilke lærere o. s. v.

— Jeg kan betro Dem, at hvis De har været spændt på at se stedet her, så har vi også været spændt på at se Dem, som vi nu skal følges med i fem måneder. Vi håber på godt følgeskab og et godt arbejdsfællesskab, for vi ved, at selv om vi er nok så optaget af at ville undervise Dem i alt det både faglige og ikke-faglige, som vi mener, der vil kunne komme Dem til stor hjælp senere, hvadenten De skal være sygeplejerske eller ej, så ved vi, at det er ikke nok, at vi står her oppe ved tavlen og forelæser, — skal vi få det rigtige udbytte af timerne i denne vinter — både timerne i skolestuerne, men også i de timer, hvor vi mødes udenfor skolestuerne — ved måltiderne — til morgen- og aftensang — om søndagen, og i det hele taget når vi mødes i og udenfor huset, — skal vi få det rigtige ud af det sammen, så afhænger det både af Dem og af os. Vi må samarbejde, vi må søge at fremelske *det* frugtbare fællesskab, som kan skabe en god og hjemlig tryk atmosfære, hvor *alle* befinder sig vel. Det, at alle befinder sig vel, er hovedbetingelsen for, at vi kan få et godt følgeskab sammen i vinter. Vores håb er det, at det må lykkes for os igennem de forskellige timer og gennem hele skolelivet her at give Dem en hjælp både fagligt, men ikke mindst menneskeligt, så De må kunne føle Dem noget bedre rustet til at tage et arbejde op, når De rejser herfra igen.

Oftentimes kan legender eller eventyr tydeligere understrege, hvad man ønsker at sige, og jeg har lyst til at prøve at genfortælle en lille legende, som jeg hørte for mange år siden, da jeg selv var højskole-

elev. Den gjorde et stærkt indtryk på mig, og selv om det vist langt fra er helt nøjagtigt, jeg husker den, så vil jeg genfortælle den sådan, som den er kommet til at fæstne sig i mit sind.

Hen ad landevejen kom en rytter ridende i fuld galop. Han sad rankt i sadlen, han var iført smukke silkeklæder, og i hatten havde han en stor, funklende fjerbusk. På landevejen gik en vandringsmand, hans klæder var slidte, og han var helt grå af støv fra vejen; men han havde en frejdig holdning, og han gik med lette, spændstige skridt. Da nu ridderen nåede vandringsmanden, holdt han sin hest an og sagde: »Du ser så fornøjet ud; sig mig, hvor skal du hen?« »Jeg er på vej til lykkens slot«, sagde vandringsmanden. Ridderen slog en støjende latter op: »Til lykkens slot, siger du — du kan spare dig, min gode mand, vend du hellere om med det samme, jeg skal sige dig, jeg er også på vej imod lykkens slot, men jeg er til hest — til fods når man aldrig dertil.« Så sporede ridderen sin hest, galoperede af sted, så der stod en tæt støvsky om ham.

Vandringsmanden stod stille et øjeblik og så efter ridderen; men pludselig gled et lyst smil over hans ansigt, og han gav sig til at gå videre.

Der gik mange år; vandringsmanden vandrede stadig videre imod lykkens slot. Hans vej gik gennem mange huse, og hvor han kom frem, gav han en hjælpende hånd. Det forsinkede ham meget, men han forlod aldrig sine medmennesker, så længe de havde brug for hans hjælp.

En dag, da vandringsmanden kom travende hen ad vejen, fik han øje på en rytter, der kom imod ham. Hesten kom gående meget langsomt, og rytteren sad ludende med lasede klæder og så helt fortabt ud. Da rytteren nåede lige ud for vandringsmanden, opdagede denne, at det var ridderen med knækket fjerbusk og meget ussel at se på. Nu fik ridderen også øje på vandringsmanden, standsede hesten og sagde: »Sig mig, er du stadig på vej imod lykkens slot?« »Ja, det er jeg!« svarede vandringsmanden.

»Du kan spare dig, min gode mand, vend du hellere om med det samme; jeg skal sige dig, jeg har været der, og der var ingen ting — lykkens slot var tomt — tomt — og nu skal jeg nok advare alle, jeg møder, imod at spille tiden med at opsøge noget, der ikke er noget.«

Et øjeblik stod vandringsmanden ganske stille og så frem for sig — så pludselig bredte der sig et lyst smil over hans ansigt, og han

sagde: »Du kan nu ikke standse mig, jeg vil nå frem til mit mål. Jeg ved, at der vil gå mange år, for jeg må indenom i husene på min vej; der er heldigvis så mange, der har brug for min hjælp. Men når jeg engang som gammel mand når frem til lykkens slot, så vil jeg sætte mig på det nederste trin, der fører op til slottet — og der vil jeg sidde tilfreds og glad og se tilbage på den lykkelige vandring, der førte mig til lykkens slot.«

Se, vandringsmanden i denne lille legende fandt lykken på selve vandringen. Han hjalp, hvor han kom frem, han blev til lykke og velsignelse for sine medmennesker, og derigennem fandt han selv lykke og tilfredshed. Ridderen derimod, han tænkte kun på sig selv; når bare han selv nåede lykkens slot, så skidt med de andre; men på grund af egoisme og egenkærlighed fandt han lykkens slot tomt og måtte skuffet ride tilbage — med knækket fjerbusk og lasede klæder — utilfreds og modløs — og nu skulle han nok advare alle, han mødte.

Vi kender godt den type, den skuffede og misundelige, som ikke tåler, at andre kan eller når noget, de ikke selv når. Vi må passe på ikke at lade os smitte eller standse af dem. Vi må gøre os helt klart, at det først og fremmest kommer an på os selv, hvad vi får ud af livet, og om vi bliver lykkelige eller ej, det kommer først og fremmest an på vort sinds indstilling til alt og alle.

Lige gyldigt hvordan skæbnen end vil forme sig for os, vil vi kunne få et rigt liv, hvis vi vel at mærke er åbne overfor alt det positive i tilværelsen og lukker til for alt det negative, alt det der river ned og gør fortræd. Efterhånden som vi bliver ældre, bliver vi mere og mere klar over, at bekvemme og gode ydre kår ikke er det vigtigste, når talen er om lykke. »Lykken er først og fremmest betinget af indre balance og en god samvittighed«, og det har vi mulighed for at opnå ved til stadighed at kæmpe imod alt det nedbrydende i os og prøve at opøve vor modtagelighed for alt det opbyggende, rigtig søge at fremelske det allerbedste i vor karakter. Der er en engelsk psykolog og præst W. Fearon Halliday, der i en af sine bøger siger sådan: Personligheden indeholder tanker, følelser og vilje; men den indeholder også noget mere. Som vi tænker, elsker og handler, således er vi, og således bliver vi. Vore tanker er ikke fantasier, som kommer og går uden at efterlade sig spor i sindet. Hver tanke, vi bevidst tænker eller giver vor tilslutning, efterlader sig spor i sindet og er så at sige en sten i karakterens bygning. Gennem vore følelser udtryk-

ker vi os selv, og samtidig udvikler vi os selv; thi vi præges altid af det, vi elsker. Og hvis vi blot forstod os selv, ville vi måske få at se, at ethvert menneske når frem til det mål, han virkelig kæmper for.«

Ingemann siger det sådan: »Giv tid, giv tid, og hvad du drømte skønt, du skal i sandhed skue.« Det er noget af det samme. Er der noget, vi drømmer om, men en virksom drøm, som driver os til at kæmpe imod et mål, så skal vi også nok nå målet. Drømme kan være en vældig drivkraft; men hvis vi *kun* drømmer og ikke handler bagefter, så bliver drømmene kun til hæmning. Der er alt for mange mennesker, der drømmer om livet i stedet for at leve det, så de derfor ikke rigtig får noget ud af det. »At drømme om det gode betyder intet, at øve sig i det gode betyder alt«, er der en mand der har sagt, og det er rigtigt.

De oplevelser, vi har i livet, hvad enten det er gode eller svære oplevelser, de har i sig selv ingen værdi; det er den måde, vi tager oplevelserne på, der får dem til at få værdi for os eller ej; det er godt at huske på det. Sindet skal være åbent, også overfor de små ting; det er netop der, hvor vi står i øjeblikket, at vi skal leve; vi skal lukke op for det stykke liv, der netop er givet os i øjeblikket. Vi skal gøre os fortrolige med tilværelsen akkurat som den er, så kan vi få noget ud af den.

Vi er ofte så tilbøjelige til at sige: »Ja, hvis bare det eller det ville ske, eller bare jeg kunne det eller det, eller havde det ligesom den eller den, så ville jeg være helt lykkelig«; men vi kan vist roligt regne med, at selv om vi ville få alle vore aller lønligste ønsker opfyldt, så er der vist ikke store chancer for, at det ville gøre os så meget lykkeligere, for der vil sikkert stadig dukke nye ting frem, som vi så ville ønske os. Det gælder om at finde lykken netop på det sted, vi står i øjeblikket. Vi skal søge at samle alle de små glæder op, der findes på vor vej — også selv prøve at skabe glæde. Vi mennesker er nu engang bedst, når vi er glade; »god og glad følges ad«, siges der, og det er rigtigt. Er man rigtig glad, har fat i den rigtige livsglæde, som kommer indefra, så bliver man ligesom usårlig overfor alle onde pile, og der skal utrolig meget til for at bringe en ud af balance.

Desværre er vi mennesker så alt for tilbøjelige til at tage os selv alt for højtideligt — gøre det hele så indviklet og snørklet både for os selv og andre. Kunne vi blot lære at slippe os selv, ikke blot tænke på selv at nå lykkens slot og så ellers sige skidt med de andre, men i

stedet for hjælpe ligesom vandringsmanden og prøve på at skabe glæde, hvor vi er.

Det er en kendt sag, at hvert eneste menneskes liv har betydning, ligegyldigt hvordan evner og udvikling er. Man kan godt blive helt svimmel ved tanken, når man rigtig tænker over, at hver eneste af os er med til at præge alle de mennesker, der krydser vor vej — enten trækker vi op eller ned — enten giver vi noget godt eller dårligt — det er et stort ansvar.

Man kan sammenligne livet med en mægtig jacobstige, der strækker sig fra jord til himmel. Det gælder om at samarbejde med dem, vi er på trin sammen med, at lade os trække op af dem, der er på trinnet over os, og at trække dem op til os, som er på trinnet under os.

Det skal være mit ønske for os alle, at vi i vinter her på Ubberup højskole må få lykke til at samarbejde netop på den måde, at vi alle er indstillet på at arbejde hånd i hånd med dem, vi føler os på trin med, og stadig er vågne for at lade os trække op af dem, vi føler, der er nået længere end vi selv — og at vi aldrig glemmer at søge at trække dem op, som vi kan mærke, vi kan hjælpe opad.

Med disse få ord ønsker jeg alle et vel mødt til et godt samarbejde på Ubberup højskole.

Helga Josephsen.

Et smukt havebillede.

Ved mosen.

MAGDALENE

Luk. 7, 36—50.

Mit hjærte er som en bundløs skål,
der ønsker at fyldes med vin,
begærer sit eget bredfyldte mål
af en fryd, som var aldrig min.

Jeg længtes mod glædens svulmende brus,
hvor livet gik lystigt og let;
jeg søgte til festernes larmende sus,
men af tummelen blev jeg kun træt.

En andens hjærte må banke mod mit,
hans elskov skal rive mig hen!
Jeg fandt ham, jeg gav ham mit hjærte frit,
men han sveg mig, forlod mig igen.

I lysternes skål er på bunden skam,
kun savn er begærets løn. —
Fortvivlet og angrende mødte jeg *ham*,
den uskyldige, jomfruens søn.

Han drev mine onde ånder på flugt,
han løste besættelsens bånd;
hans røst var så stille, til trøst og tugt,
og hans tale var liv og ånd.

Med nardussalve i alabast
vil jeg hylde og ære min ven;
han fyldte mit hjærtes skål, så det brast,
men det tømmes dog aldrig igen.

U. H.

Til Massys' billede: La Madeleine.

HJÆRTET OG HÅNDEN

Menneskehedens hjærte
længes mod liv og fred.
Uro og angst og smerte
pines alverden ved.

Mægtig dog voldsmandshånden
hænger vor arme jord,
knægter og kuer ånden,
mørkner dens lyse spor.

Aldrig dog hjærtets stemme
lystnes ved voldets larm,
aldrig kan *hånden* tæmme
længslen, os bor i barm.

Hånden har handlet ilde,
voldsdåd er ond og slet.
Hjærtet er livets kilde,
freden er hjærtets ret.

Uffe Hansen.

FORSKOLEN I HØJSKOLEN

Kære gamle Elever!

Igen i Aar faar min Hilsen til Dem Brevets Form; det er nu engang den mest naturlige for mig. Som de fleste af Dem sikkert ved, har jeg, siden jeg sidst skrev til Dem, rykket mine Teltpæle op i Ubberup og slaet dem ned i Faarevejle. En saadan Flytning bringer uundgaaeligt en ind i Overvejelser baade med Hensyn til Tiden, der er gaaet, og den, der ligger forude; man tvinges til at besinde sig paa, om Retningen stadig er rigtig, eller om man evt. staar ved et afgørende Vejskel. For mit Vedkommende har det bl. a. betydet, at jeg paa ny har prøvet at gøre mig klart, hvilket Svar jeg vilde give paa to afgørende Spørgsmaal vedrørende Forskolen i Højskolen, nemlig disse: Kan Forskolen i Højskolen fremdeles give et forsvarligt *fagligt* Grundlag for Elevernes videre Uddannelse? Og: Hvad er det, der gør, at netop *Højskolen* for mig staar som et meget værdifuldt Hjemsted for Forskolen?

Den faglige Dygtiggørelse stiller i Dag store Krav saavel til Lærer som til Elev, og ingen af os naar Maalet uden Anstrengelse. Det betyder, at skal Højskolens faglige Lærerstab udføre sit Arbejde forsvarligt, kræves der en stadig Fornylse og en aldrig svigtende Kontakt med den Hospitalsverden, som vi forbereder Eleven til. Selv om den Undervisning, vi skal give, blot er grundlæggende og derfor ret elementær, sker der ogsaa indenfor vort Domæne en Udvikling, som vi kun kan have Føling med, naar vi er vaagne og bevidst anstrenger os for at udnytte enhver Mulighed for Fornylse; dette Krav til os gælder mange Enkeltheder, men det gælder ogsaa, naar Talen er om mere betydningsfulde Kursændringer; her tænker jeg især paa den meget større Plads, som det sociale og det forebyggende Arbejde i Dag indtager paa vore Hospitaler og dermed i Elevuddannelsen. Netop paa dette Omraade mener jeg, at vi i Højskolen har store *Muligheder* for at gøre en Indsats, saa vi kommer til at tjene Helheden.

Ogsaa til Eleven stilles der store Krav, dersom hun skal forlade Højskolen med tilfredsstillende faglige Startmuligheder; men her gælder det efter min Erfaring i forbløffende Grad, at de allerfleste Elever gaar til Arbejdet med en saadan Iver og Maalbevidsthed, at Resultatet virkelig bliver en Tilegnelse af Stoffet, en Forstaaelse af det og ikke blot noget paaklistret Hukommelsesstof. Gang paa Gang er min Mistillid til en afsluttende Eksamen som Drivkraft i Undervisningen blevet bekræftet; naar Lysten — den vaagne Interesse — er Drivkraften, bliver Resultatet bedst. Men — for der er et men — selv om de allerfleste Elever magter Tilegnelsen som beskrevet, saa er der en ikke helt lille Del, som paa Grund af for smaa Forkundskaber, spe. i Dansk og Regning, er saa handicappede, at Tilegnelsen af det faglige Stof i væsentlig Grad præges af det; en Del af disse »svage« er blot forsømte, hvad Undervisning angaar, og de vinder ret hurtigt med, og naar det sker, er det en Oplevelse at se deres Glæde over, at de slet ikke er »dumme«, som de selv siger, men at de virkelig formaar at tilegne sig den Viden, som de har behov. Tilbage bliver desværre en lille Flok, for hvem det er helt overvældende at skulle tilegne sig faglig Kunnen ved Hjælp af deres daarlige Udrustning. Derfor er det mit Haab, at det ad en eller anden Vej maa blive en offentlig Kendsgerning, at en Sygeplejeuddannelse som Minimumsforudsætning kræver *solide Kundskaber* i Dansk og Regning.

Af det ovenfor anførte skulde det fremgaa, at mit Svar paa Spørgsmaalet: Kan Forskolen i Højskolen fremdeles give et forsvarligt fagligt Grundlag for Elevernes videre Uddannelse? — maa blive bekræftende. Naar jeg uden Tøven kan svare Ja til dette Spørgsmaal, skyldes det ikke mindst den Elevflok, jeg i de 12 Aar paa Ubberup Højskole har arbejdet sammen med, og jeg benytter Lejligheden til at sige mine gamle Elever Tak for den inspirerende Hjælp, De gennem Aarene har givet mig.

Og hvorfor har jeg saa valgt at fortsætte mit undervisende Arbejde netop i *Højskolen*? Hvad er det, der — efter min Mening — gør Højskolen til et saa værdifuldt Hjemsted for Forskolen? Ja, egentlig har jeg vist tidligere givet et Svar paa dette, men lad mig alligevel prøve at sige det igen. Højskolens Livssyn er jo grundet paa den Tro, der faar sit Udtryk i Trosbekendelsens første Led: Jeg tror paa Gud Fader, den Almægtige, Himlens og Jordens Skaber. Fra denne Tro henter Højskolen sit Syn paa Mennesket, som jo er dette: Det enkelte Menneske

er skabt af Gud og hører hjemme hos Gud; derfor har hvert enkelt Menneske sin ukrænkelige Værdi, og derfor skal vi staa til Ansvar for vort eget Liv og for hinandens! Denne Tro prædikes maaske ikke direkte, paatvinges i al Fald ingen, men al Undervisning faar uundgaaeligt Præg af, at denne Tro er Forudsætningen for det hele; den maa indirekte præge saavel Psykologi som Samfundslære, Historieundervisning og lign. Fag. Det er Højskolens Maal at vække Eleverne til at søge efter en Mening med Tilværelsen og om muligt at række dem en Hjælp til at leve som ansvarsbevidste Mennesker. I hvilket Maal dette lykkes, kan jo ikke konstateres, men mon en vordende Sygeplejeelev behøver en Haandsrækning i noget, der er vigtigere end dette: at finde sin Plads i Tilværelsen som ansvarsbevidst Medmenneske? Og hvem prøver ellers at hjælpe unge i dette fundamentale Spørgsmaal? Meget faa, synes jeg. I Almindelighed bliver dette Spørgsmaal jo skubbet til Side for alt det, der skal naas, for at man kan blive dygtig nok til at klare sig i Konkurrencen. Højskolen har en Mulighed for at give sine Elever en Hjælp paa dette Omraade; Maaden, hvorpaa Hjælpen rækkes, er forskellig, og skal vel ogsaa være det, men for mig er Hovedsagen den, at Eleven paa Højskolen ikke blot forberedes til sit *Fag*, men har Mulighed for at faa Øjnene op for, hvad det er at være Menneske og Medmenneske. Det er Højskolens Menneskesyn og det Virke, der øves ud fra dette, der for mig gør Højskolen til et saa værdifuldt Hjemsted netop for en Sygeplejeforskole.

Nu har jeg saa forsøgt at dele med Dem mine Tanker vedrørende Forskolen i Højskolen, og mon jeg ikke samtidig har faaet sagt, hvorfor jeg ved Flytningen fra Ubberup igen slog Teltpælene ned i Højskolens Mark?

Med Tak for Inspiration i Tiden paa Skolen og Trofasthed i Tiden siden ønsker jeg for Dem, at De stadig mere klart maa forstaa, hvad det vil sige: *sandt Menneske at være*.

De hjerteligste Hilsner.

Deres Lilly Frederiksen.

»UNGDOM OVER GRÆNSERNE«

Lis Andersen, forfatterinden til »Ungdom over Grænserne«, har gennem Fredsvennernes Hjelpearbejde været udsendt til det krigshærgede Tyskland, hvor hun arbejdede i en international arbejdslejr på Lüneburger Heide og senere opholdt sig på en højskole »Jugendhof Vlotho«.

De mange forskellige mennesker, hun møder i disse måneder, skildrer hun meget levende, så man får indtryk af både den unge og gamle tyskers indstilling i dag.

Det er godt at læse denne bog, der giver inspiration og naturlig vejledning i samarbejdets store kunst. Hvad enten man er den underordnede på en arbejdsplads eller arbejdslederen, har man brug for at minde sig selv om, at det ikke er de andres skyld, hvis det går skævt, men mest min! Det egentlige i »Ungdom over Grænserne« er et råb til os om medmenneskelighed. Kan en tysker og en franskmand give hinanden et trofast næveslag i samarbejde, er der håb for vor kultur.

Blandt de mange unge fra de forskellige nationer er en lille fransk lærerinde. Hun har forladt sin forlovede, sine forældre, ja, hele det milieu, der tænkte hårde tanker og absolut ikke følte blidt for tyskerne. Hun vil vise Tyskland, at Frankrig ikke er lutter had. Med hakke og skovl arbejder Lis Andersen side om side med hende . . . for at udbedre en vej til et alderdomshjem og et hospital. Forfatterinden kan mærke på de unge tyskere, der er opvokset i Hitlers skygge, at de bærer en drøm i sindet om, at fremtiden må indebære noget godt.

Under arbejdet støder hun af og til på en betonnmur, der er sprængt indefra af spirende græs, og udbryder:

Jeg vil synge en lovsang
for græsset,
der sprænger mure
af jernbeton.

Hjælpearbejderne havde det sådan, at de ville være med til at sprænge det hårde, det spærrende — indefra —. Tyskerne havde svært ved at tro det til at begynde med. De var lukkede og noget mistroiske, men lidt efter lidt åbnede de sig i glad tillid.

Der var nok af forskelligheder at tolerere i flokken; for her fandtes kristne og marxister, og mange forskellige politiske retninger var repræsenteret. Der var ikke brug for en billig, *søndyssende* fællesskabsfølelse, kun en, der fremstod af smertefuld selverkendelse.

»Jernbetonet« kunne være hårdt som hos den unge Uwe, en underernæret fyr, der som kun stor dreng var blevet deporteret til Sibirien og havde reddet livet ved en halsbrækkende flugt, som han ikke var kommet sig af endnu. Han var en elendig arbejder; men der var ingen, der bebrejdede ham. Han skar græstørv og gravede grøfter; men han kunne ikke svinge sig op til det overskud, de andre havde til aktiv fællesskabsfølelse.

Lis Andersen giver en levende karakteristik af denne typiske slagne tysker. Også ham skal det forundes at have frihed til at være til efter sin egenart. Ikke frihed til at flygte, men til at blive på sin post og derigennem være med til at bygge landet op. På den måde bliver det almindelige menneske til en ualmindelig kraft og styrke for sit land.

Der var ingen af de frivillige unge arbejdere fra andre lande, der gav Tyskland alene skylden for alt det onde. Had og mistro afløstes af et selvfølgeligt kammeratskab.

I nogen tid var Lis Andersen højskolelærer paa »Jugendhof Vlotho« ved Weser, hvor man prøvede at omskole unge, tyske mennesker, så de helt kunne løsrive sig fra de knugende nazistiske læresætninger, de var blevet indpodet i barneårene, og i stedet for blive kompetente til at være ungdomsledere på fri, demokratisk og kristelig basis.

For mange af tyskerne var hele dette spørgsmål om skyldfølelse mere af religiøs end af politisk art. Mens man havde indåndet nazismens luft år ud og år ind, havde man afskyet den, men blive den kvit kunne man ikke, gennemsyret som hele samfundet var af den.

Gennem samtaler med mange tyskere blev det Lis Andersen klart, at de, der havde afskyet nazismen mest — på denne afmægtige måde — også var dem, der følte skylden for skændselsgerningen størst.

Hjælpearbejdernes mål var at hjælpe disse tyngede tyskere til selvhjælp. Bogen slutter således:

»Der er tyske mennesker, som dybest i nederlaget har fundet en tro og en glæde og en frihed, som det er en livsnødvendighed for dem at give videre, hvor de står. De er det friske græs. Lad det ikke blive trådt ned.

Jeg vil synge en lovsang
for græsset,
der sprænger mure
af jernbeton,
det friske grønne græs —
de ukuelige spirer,
der baner sig vej
mellem ruiner
af jernbeton.«

Johny Haugård.

FOR SIDSTE GANG! —

Der er vist ikke Tal paa de Gange, jeg har brugt disse tre Ord eller tænkt dem i den forløbne Sommer. »Det er sidste Gang, jeg er med til den festlige Husmoderdag i Ubberups dejlige Have; det er sidste Gang, jeg morer mig med Ubberupelever til Udklædnings- og Høstfest; det er sidste Gang, jeg staar paa Katederet i Store Skolestue — det er sidste Gang, jeg modtager et nyt Elevhold eller sender et af Sted forbi Røde Hus og op over Bakketoppen.« Ja, saadan har det lydt i mit Sind paa utallige Maader, siden jeg vidste, jeg skulde forlade Ubberup Højskole efter 12½ Aars Forløb.

Der er baade noget vemodigt og svært ved at skulle forlade et Sted, man holder af, og Mennesker, man staar nær; men: at mødes og skilles er Livets Gang, siger man, og det er sandt, og det kan undertiden ogsaa være baade sundt og forfriskende at komme ud af det tilvante Milieu, naar man saa samtidig kan glædes over, at man kan bevare Forbindelsen med det, man rejste fra, de Mennesker, man levede iblandt, og de mange Elever, man har haft, og som man stadigt føler sig stærkt knyttet til og fremdeles gerne vil følge med stor Interesse.

Jeg vil gerne benytte denne Lejlighed til at sige Tak til dem af dette Aarsskrifts Læsere, jeg har haft at gøre med i min Tid paa Ubberup Højskole. Denne Tak gælder ogsaa i høj Grad alle gamle Elever fra før 1939, som jeg har lært at kende ved Elevmøder. Og Tak til Dræbys for gode og lyse Minder, som jeg har taget med fra Ubberup Højskole til Faarevejle; Tak fordi De har været med til at give mig rige Erfaringer i det Arbejde, som vi sammen begyndte i 39.

Nu er jeg saa installeret her paa Faarevejle Højskole, hvis Rammer har ganske andre Dimensioner end Ubberups, men Livet, der leves her, og Gerningen, der gøres, er Magen til. Vi har i Vinter 69 Elever, og mærkelig nok er de 60 Jyder, og de ligner alle de mange Elever, jeg har haft at gøre med før.

Jeg haaber, at gamle Elever, der har Lyst til at h lse paa mig, kan finde Vej hertil, saa det ikke er sidste Gang, vi har set hinanden; maaske kan vi ogsaa mødes igen til en Ubberupaften i København og til Elevmøder paa Skolen.

Vi Sygeplejersker har igennem vor Uddannelse faaet op vet vor Tilpasningsevne, og den er meget værd at eje, naar man skal plantes om; det er dog ingen Sag at vænne sig til bedre Boligforhold, og det har jeg faaet her — en ganske dejlig Lejlighed, som jeg glæder mig til at vise de af Dem, der ser indenfor.

Det er godt at vide, at F. H. og U. H. ikke skal være Konkurrenter, men at der er Elever nok til begge Skoler, og at det, at Skolerne ligger saa tæt, blot skal anspore os til en sund Konkurrence, som det bl. a. blev sagt til Aabningsfesten her. Maaske maa jeg ogsaa her sige, at det glæder mig at vide, at det er gamle Kendinge og gode Venner, der nu staar paa Ubberup Højskoles Katedre i vores Sted, og jeg ønsker for dem Lykke og Velsignelse til Gerningen i Fremtiden.

Og af Hjærtet ønskes en glædelig og fredfyldt Jul til alle, som denne Hilsen er rettet til

fra Deres hengivne

Annette Pade.

Vinteren 1951—52.

Sommeren 1951.

GLIMT FRA AARETS GANG

Det er altid en opmuntring at modtage breve og hilsener fra gamle elever. Med aarsskriftet sender vi en genhilsen og takker for de gode breve, vi har faaet i aarets løb. Vi faar gennem brevene et indtryk af, at de fleste efter forskellige »startvanskeligheder« i det store og hele er glade for arbejdet. Der er i sig selv noget tilfredsstillende i at udføre et arbejde, der ganske vist er krævende, men nyttigt, ja livsnødvendigt. Det er et arbejde, der stadig giver mulighed for kontakt med nye mennesker, undertiden mennesker for hvem lidt opmuntring og venlighed kan være af stor værdi.

Jeg skal altsaa fortælle lidt om aarets gang. *Elevantallet* paa vinterskolen var 59, paa sommerskolen 63. Denne vinter er vi begyndt med 60 elever. I det store og hele kan man vist sige, at de tre betingelser for et godt udbytte af skoletiden var til stede: et godt kammeratskab, arbejdsglæde og et modtageligt sind.

Lærerkredsen var paa vinterskolen den samme som det foregaaende aar. Ellen Larsen forlod os efter vinterskolens slutning. Vi har grund til at takke hende for hendes indsats i skolelivet og ikke mindst for hendes fine, hensynsfulde og glade færd iblandt os. Ogsaa Anna Svedal forlod os efter vinterskolens slutning. Hun har, i de aar hun har været her, gjort et meget stort og værdifuldt arbejde. Som alle hendes gamle elever ved, har hun rige gaver som lærer, og vi haaber, at disse gaver maa komme til udfoldelse ogsaa i fremtiden. Vi fik vore to gamle medarbejdere Lis Petersen og H. P. Hansen som lærere her i sommer, og vi var meget glade for at kunne genoptage samarbejdet med dem. H. P. Hansen har stadig timer her paa skolen.

Med skoleaarets slutning flyttede Lilly Frederiksen og Annette Pade til Faarevejle højskole efter 13 aars virke her paa Ubberup højskole. Det er umuligt for mig her at give udtryk for, hvad jeg i den

Annette Pade.

Lilly Frederiksen.

Johny Haugaard.

anledning føler. Jeg maa indskrænke mig til at bringe dem en hjertelig tak for den overordentlige arbejdsindsats, de i de forløbne aar har udført. De har begge lagt deres bedste arbejdsaar her paa dette sted. Jeg takker dem for den forstaaelse og glød, hvormed de fuldt og helt gik op i deres arbejde. Vi har jo ogsaa delt hjemlivets kaar med hinanden, og jeg tror, jeg tør sige, at vi alle fire i 1939 begyndte med den redeligste vilje til at gøre livet godt for hinanden og faa et gnidningsløst samarbejde. Hvorfor lykkedes det saa ikke? Ja, jeg er ikke i stand til at besvare dette spørgsmaal fyldestgørende. Jeg haaber dog, at vi har delt saa meget godt og værdifuldt med hinanden, at vi maa kunne se tilbage paa disse aar med nogen taknemlighed i sindet.

Johny Haugaard, der i en aarrække har været lærerinde ved Rødkilde højskole og en sommer har hjulpet os med højskolearbejdet, er fra november blevet højskolelærerinde her ved Ubberup højskole. Vi glæder os over at lage samarbejdet op igen.

Helga Josephsen, der i en række aar har haft sit virke ved Testrup højskole, er kommet hertil som forstanderinde. Vi havde lidt daarlig samvittighed ved at »berøve« Testrup en saa værdifuld medarbejder, men føler os trygge ved, at arbejdet her paa skolen er lagt i saa gode hænder.

Helga Josephsen.

Ruth Nielsen.

Sommeren 51.

Ruth Nielsen kom hertil allerede ved sommerskolens begyndelse og er nu ansat som instruktionssygeplejerske; hun fortsætter saaledes med interesse og dygtighed sit arbejde her.

Møder har der som sædvanlig været en del af i aarets løb. Vore smaa vintermøder var vi ogsaa i aar glade ved. Det er værdifuldt baade for elever og lærere med en ny røst ind imellem, og vi fik noget at drøfte bagefter. Af større møder vil jeg nævne to: elev- og efteraarsmødet og husmoderdagen. Det var den 4. juli, vi havde husmoderdag. Vejret var køligt og upaalideligt, men alligevel stævnedes husmødre fra hele egnen sammen, saa vi var over 500 mennesker samlet. Vi begyndte med kaffedrikning i haven, og den varme kaffe bødede lidt paa vejrets kulde. Vi samlede derefter i gymnastiksalen, hvor eleverne havde pyntet meget smukt, og hvor der blev fyldt til trængsel. Det var i aar valgmenighedspræst Johanne Andersen og undertegnede, der skulde tale. Vi gjorde vort bedste, og jeg synes, vi fik en god eftermiddag ud af det.

Efter mødet holdt vi spisepause. Kl. 19 var der paa den store plæne i haven en smuk gymnastikopvisning af eleverne, og om aftenen optraadte elever og lærere paa de skraa brædder i gymnastiksalen. Det

I dybsindig samtale.

var ikke den store kunst, men det var festligt, og vi morede os kosteligt paa begge sider af orkestergraven.

Jeg takker formanden for Kalundborgegnens husholdningsforeninger, fru Fog-Larsen for godt samarbejde gennem aarene ved tilrettelægningen af disse møder.

Elev- og efteraarsmødet var den 9. og 10. september. Det var i aar i høj grad de mange fremmødte jubilarer, der satte deres præg paa mødet, og vi havde igen i aar den store glæde at have forstander Balslev og Johanne Hjortdal blandt os. Ogsaa det satte jo sit præg paa mødet. Lørdag aften talte Balslev, og efter kaffen var der gymnastik og folkedans i salen. Søndag formiddag var vi til en festlig gudstjeneste i valgmenighedskirken, hvor Uffe Hansen prædikede.

Om eftermiddagen var der foredrag af skolens gode venner professor Skydsgaard og magister Rosenkjær.

I et referat fra mødet hedder det bl. a. saadan: »Som der var skønt inden døre, hvor talerstol og vægge var beklædt med et væld af pragtfulde georginer, og svaler fløj kvidrende ud og ind under hele mødet, saaledes var der ogsaa vidunderligt i den dejlige have, hvis frodighed kom rigtig til sin ret i det skønne septembersolskin. To fremragende

Blomster i græsset.

En dejlig sommerdag.

Fra vinteren 50—51.

talere — magister Rosenkjær og prof. Skydsgaard — førte ordet, og mødedeltagerne tilbragte nogle gode timer under de to betydelige mænds talerstol.«

Rosenkjær talte om de asiatiske folks rejsning i nutiden, og Skydsgaard om kampen for at bevare troen trods tidens angst og pessimisme.

Om aftenen ved efteraarsmødet indledede forstander Jens Marinus Jensen og pastor Helms en forhandling om ungdommens fritidsproblemer. Der var mange deltagere i forhandlingen, der dog væsentlig bevægede sig i kendte baner.

Af *besøg* i aarets løb maa jeg blot nævne to. Som sædvanlig havde vi *besøg* af Maria Madsen, formanden for Dansk Sygeplejeraad. Trods et anstrengende foreningsarbejde kommer hun altid her med et overskud af humør. Maria Madsens *besøg* virker altid opmuntrende haade paa elever og lærere.

Ved sommerskolens afslutning havde vi *besøg* af vor gamle medarbejder Grete Tønnesen, hun læste for os den sidste aften. Grete Tønnesen har udviklet sig til en fortrinlig oplæser, der fortjener at blive brugt overalt, hvor man ønsker en lødig og smuk oplæsningsaften.

Røde Hus.

Sidst i juli var vi paa besøg paa Vallekilde højskole. Vi kørte dertil i to turistbiler, blev modtaget meget gæstfrit af forstander Uffe Grosen og fru Grosen, fik set den store, smukke skole og overværede en fin gymnastikopvisning af højskolens elever. Om aftenen fremførte skolens lærere Kjeld Abells skuespil »Melodien, der blev væk«. Eleverne var meget optaget af dette skuespil og drøftede ivrigt problemerne de følgende dage.

Naar jeg ser tilbage over skoleaaret, mindes jeg gode og fornøjelige udflugter til skov og strand. Jeg mindes morsomme aftener, hvor elever og lærere har »optraadt« for os. Jeg mindes de smukke adventsaftener, hvor vi prøvede at stemme sindet til den kommende jul. Jeg mindes munter leg i haven og den festlige juleafslutning og meget andet. Og saa har jeg slet ikke nævnt det, som er det egentlige: det daglige skolearbejde, der kunde være baade festligt og slidsomt, men altid blev baaret oppe af elevernes interesse og velvilje.

Jeg slutter dette korte tilbageblik over aarets gang med en tak til alle: lærere og elever, piger og medhjælpere, der har delt skolelivets oplevelser med os. En ekstra tak skal sommerholdet have, fordi I virkede saa inspirerende paa os andre.

Familien i Røde Hus.

Vinteren 1951—52.

De fleste virksomheder kan, naar et aar er gaaet til ende, gøre produktionen op i tørre tal og sige: saa meget er der kommet ud af aarets arbejde. Det kan vi jo ikke.

De fleste ord, der har været talt, er vel glemt, men er dog gaaet deres gang gennem sjælen, har efterladt sig spor i fornyet liv, en videre horisont og en smag for de værdier, der hører aandens verden til. I de fag, hvor det gjaldt viden, var det til syvende og sidst ikke mængden af viden, der var det afgørende, men langt mere forstaaelse og udvikling af evnen til at erhverve sig viden.

Vi sender nu aarsskriftet ud til gamle Ubberup-elever fra mange forskellige aargange. Vi tror, at de hver især har minder om fælles oplevelser fra skoletiden, hvor vi samledes om noget værdifuldt. Elever fra mange aargange udgør et fællesskab, de har lært at holde af de samme sange, samles om de samme værdier i vort folks liv og digtning. Dette fællesskab har vi lærere brug for at føle. Derfor tak til gamle elever for trofasthed mod skolen og trofasthed mod det menneskelige fællesskab, der ligger bag skolens virke.

Alle vi, der har vort virke her paa Ubberup Højskole, sender en hilsen til gamle elever med ønsket om en god jul.

Svend Drabby.

Fire gode venner.

HILSENER

Kære elever!

Når jeg skal aflægge regnskab for, hvad jeg i dette år har haft af særlige oplevelser, må det blive om de fem større udflugter, hvor jeg i bedre vejr, end vi ellers havde i sommer, lod mig køre omkring for at have det godt hos slægt og venner. Men jeg må af pladshensyn fatte mig kort. Jeg kan straks sige om det altsammen, at det i sandhed blev gode dage: Havde jeg ikke haft så bred en ryg, var det vist gået galt.

Først rejsen til Vestjylland i juni. Johanne Hjortdal og jeg var i flere dage gæster på Sir Østergård ved Holstebro hos folketingsmand Jakob Kirkegård og hans hustru, Anna, f. Bukholt. Foruden alt det andet gav de os hver dag lange ture i bilen, allevegne havde vi det vestjydske landskab og sprog for øje og øre. En dag mod nord til Salling og Spøttrup, hvor vi besøgte fru Vedel og i det skønneste vejr så den gamle borg med dens volde og grave. De to andre dage gik det mod

syd så langt som til Ringkøbing- og Skernkanten. I Lem var vi hos Anna Kirkegårds broder og svigerinde til et helt lille møde af egnens gamle Ubberupelever. På hjemturen var vi om ad Ringkøbing, hvor vi besøgte Kirkegårds to søstre. En anden dag igen sydpå, hvor hovedbesøget var hos købmand Hansen i Astrup og hans hustru, Dagny, f. Bukholt. Herfra nåede vi en eftermiddagstur ud til Videvang ved Nr. Vium, hvor vi besøgte fru Emma Rasmussen, f. Andreasen, og hendes mand. De bor nu i hendes onkels og tantes hjem. I den smukke plantage så vi onklens, Åge Meyer Benedictsens, gravhøj og mindesmærke.

I juli fyldte den yngste af os nulevende brødre de 80, og dette måtte alle vi fem søskende samles om at fejre. Det foregik i sommerhuset ved Jonstrup. Senere på dagen samledes et større selskab til middag i hjemmet på Vartov. Altsammen såre festligt.

I august var det Fyn, rejsen gjaldt. Og her var både Johanne Hjortdal og Kathrine Sibbesen med. På husmandsskolen ved Odense hos Grønborgs holdt »Grundtvigsk Konvent« møde det meste af en uge. En af mødedagene var der om aftenen gudstjeneste i den nærliggende Pårup kirke, min fars kirke gennem tyve år. Her var vi tre gamle brødre med, og min bror fra Vartov holdt prædiken og altergang. Vi mindedes i disse indholdsrige dage vor fjerne barndoms- og ungdomslid. »Hver blomst, vi så ved vej og sti, hver solet stund, dem gemmer vi og glemmer ingensinde.« Men vemod blandede sig i gensynsglæden. Nu var alle de, vi i sin tid kendte og kom til, døde og hvilte på kirkegården ligesom vore forældre. — Med et besøg hos min bror på Eriks-håb sluttede jeg denne rejse.

I september tog jeg så sammen med Johanne Hjortdal til elevmødet i Ubberup, og vejret var så strålende, som vi kunde ønske det, også i den påfølgende del af rejsen. Efter dagene her kørte vi med pastor Uffe Hansens til Høng, hvor vi gæstede fru Dolleris et par dage, og hvor hun gav os smukke køreture, bl. a. til Reersø. Derefter besøgte vi lærerfamilien Åge og Sigrid Brøns, Hårslev skole i Sydsælland. Resten af rejsen klarede jeg uden ledsagelse, besøgte Roskilde, København og tilsidst Åsum ved Odense, — fra først til sidst hos gode venner.

Endelig kom jeg på en Sydslesvig-tur sammen med min fynske bror. I nogle dage først i oktober besøgte vi hans datter og svigersøn, ungdomssekretær Franz Wingender, som bor i Flensborg. Vi blev en dag kørt en lang tur rundt i Sydslesvig: til Isted, Slesvig, Dane-

virke, Frederiksstad og Husum, — en anden dag var vi et besøg på Jaruplund højskole.

Jeg kan undre mig over, at jeg holdt så godt til alle disse farter med deres mangfoldige indtryk. Jeg er taknemlig for nu herhjemme i ro at kunne tænke tilbage på alt det, der blev givet mig, og jeg sender min bedste tak til de mange, der gjorde det festligt for mig på min vej.

Til slut sender jeg Dem alle min hjertelige hilsen med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår — med fremgang for fredens tanker!

Kongevej 86, Sønderborg, mod jul 51.

Harald Balslev.

Kære gamle elever!

Det sker af og til, når jeg er sammen med gode venner fra Ubberupdagene, at samtalen glider ind på børneskolens arbejde, og man vil høre, hvad jeg mener om et og andet i undervisningen, dels af de store børn, dels af de små. Jeg har derfor fået lyst til at sige noget om småbørnsundervisningen eller rettere om overgangen fra hjem til skole.

En dygtig skolemand har kaldt denne overgang for »det store spring ind i skolelivet«, og dermed vil han sige, at forskellen mellem barnets liv i hjemmet og så livet i skolen er så stor, at dersom vi ikke prøver på at mildne overgangen, så kan barnet tage skade både legemligt og sjæleligt.

Jeg behøver jo ikke at fortælle en mor og far om, hvordan deres små børn bærer sig ad. De ser det dagligt. Børnene er i uafsladelig bevægelse, i legende arbejde. De bruger arme og ben, øjne og mund, og de er aldrig gladere og sødere, end når de er i fuld virksomhed. Den trang til virksomhed, som vi mennesker har i os, er jo netop allerstærkest og mest oprindelig hos de små. Tænk på, hvordan de arbejder med deres fantasi og deres tanker, hvor travlt de kan have med at udføre det i leg, som de har set, hørt eller læst. Det gør børnene, fordi de *må* gøre det; det er noget, der kommer indefra. Børnenes legeme kræver det, sjælen med, og hvis ikke den trang bliver tilfredsstillet, er der fare for, at noget i dem skal forkrøbles. Legen er nemlig barnets form for arbejde, den er ikke blot adspredelse som for de voksne. Det er gennem legen, de udvikler deres evner og kræfter og anlæg. De gør erfaringer, de opøver en masse færdigheder, de styrker muskler og mod. Hvor har jeg tit stået og glædet mig over småpigernes behændig-

hed med sjippetovet eller deres lige så store sikkerhed i boldlegene ved skolemuren, altsammen trænet op under den daglige leg. »Der er ikke nogen periode af livet, hvor man lærer så meget som i legens barndage«, hedder det et sted, og det er rigtigt.

Tænk også på, hvad barnet udfolder af energi, hvordan det »kan selv«, »vil selv«. Og lad mig få lov at sige lidt om dette sidste. Vi havde en vinter forsøgt med en lille børnehave på min skole. Vi havde 10—12 småbørn fra 2½ til 6—7 år. Jeg var så heldig at få en meget dygtig børnehavelærerinde. Hun lærte børnene mange ting; de tegnede og malede, syede bolde og vævede, lavede perlekranse og formede figurer af ler, o. s. v., o. s. v. Men hun havde tillige en evne, som jeg især beundrede. Hun kunne lade være at »hjælpe til«. Ja, hun hjalp naturligvis børnene med mange ting. Det var nødvendigt. Men i mange, mange situationer, hvor børnene havde bedst af at klare det selv, kunne hun også lade være. Jeg lærte meget ved at se på, hvad børn kan, når de får lov at øve sig, uden at de voksne forstyrrer dem med at »hjælpe til«. Hvis de bare får tid og ro til på egen hånd at gøre deres forsøg, ja, så bliver det f. eks. en stor oplevelse for den lille Rita, når hun første gang — alene — har trukket perler på snor — en stor og to små, en stor og to små o. s. v. Vi voksne kan ved overdreven hjælpsomhed hindre børnene i at opleve den glæde, som det giver at mærke, at man »kan selv«. For det *giver* frimodighed og en sund følelse af sikkerhed.

Endnu en ting. Den kendte skolemand, Vilhelm Rasmussen, siger et sted: »Vi voksne bærer os tit ad, som om vi troede, at der udfoldes allermest energi, når man udfører noget, som man er ked af.« Altså når man »tager sig sammen« og arbejder flittigt, selv om det er noget, man ikke har lyst til. Det er sandt, at det er udmærket at tage sig sammen. Det har sin store værdi. »Men,« siger V. R., »vi må ikke glemme, at det er lysten, der driver værket«. Og derfor — hævder han — er udfoldelsen af vilje allerstærkest, når man slet ikke tænker på, at man *vil*, — når man arbejder optaget, ubevidst, fuld af interesse, når man bliver »væk i sit arbejde«.

*

Hvis det nu er rigtigt, hvad jeg har sagt om betydningen af legen, om hvad barnet lærer og oplever derigennem, så må det være rigtigt, at barnet — også i skolen — skal have lov til så vidt muligt at tilegne sig viden og færdigheder på en måde, så det synes, det leger. Legen

må beholde sin plads — også i skolestuen, fordi barnets indre kræfter udfolder sig friere og bedre i en legende arbejdsform end ved en undervisning, hvor man behandler de små som store børn.

Småbørnsundervisningen er endnu langt fra vurderet, som den burde være det. Mig forekommer den at høre til skolens allervigtigste arbejde. Jeg tror, det betyder noget afgørende, hvordan skolen møder de små. 1) At den er et hjemligt sted, hvor de kommer glade og tillidsfulde, 2) at den grundlæggende viden, de skal have, bliver sådan, at de *forstår*, at de får »bund under fødderne«, og 3) at deres arbejds glæde under alt dette ikke tager skade. For »det er lysten, der driver værket«.

Alt dette er ikke småting, noget, som man kan give sig til, hvis man ikke kan andet. Det kræver først og fremmest, at man holder af de små, men det kræver også anlæg, øvelse, erfaring. Husk på, at al begyndelse er svær, og for de små, som kommer i skole, er alting begyndelse. Den, der underviser dem, må kunne »gå ned« til dem, d. v. s. forstå, hvor lidt de endnu ved, hvor mange ord de ikke kender o. s. v. Vi voksne forudsætter så tit alt for meget. Vi må kunne gøre alt det forskellige nye og svære til noget morsomt, noget let og ligetil for dem.

Sang og fortælling hører ganske naturligt til både børnenes og lærerens festligste oplevelser. Men også timerne i læsning og regning kan blive morsomme og tiltrækkende. Dels kan en livfuld undervisning bringe fart og glæde over arbejdet, og dels har man efterhånden skabt så meget ypperligt undervisningsmateriale, som hjælper til at gøre arbejdet i disse fag fornøjeligt og spændende. Det bedste af dette materiale er selvkontrollerende, d. v. s. at barnet selv kan konstatere, om det har nået et rigtigt resultat eller ej. Her får børnene noget at bruge fingrene til, og det elsker de. Der er penge af pap, regnebilleder, tabelspil og flere slags morsomt læsemateriale — for ikke at tale om de mange fine små illustrerede læsehefter, lige fra ganske, ganske lette ting, som børnene allerede i 1. klasse kaster sig over. Og tag så til sidst og gå med mig ind i skolestuen. Det er henimod slutningen af timen. Børnene er blevet færdige med det, som *skal* gøres, og så har de »frit arbejde«, d. v. s. de vælger selv, hvad de vil bestille. En sidder med regnebilleder, et par leger med pappenge. Nogle har læsebilleder eller de små læsehefter, andre tegner eller former figurer af modelerevoks. En står ved den sorte tavle og »skriver historier«, som børnene kalder det. Og tænk, så har han virkelig skrevet første vers af »Jeg ved en

lærkerede«, udenad! Han kan ikke stave alle ordene rigtigt, men han kan læse det, vi kan alle læse det. Han er stolt og skriver ivrigt videre. En lille dreng prøver for første gang at skrive ord, som han har »inde i hovedet«, og står imellem ganske stille og ser meget spekulativ ud. Pludselig hører jeg ham klukle, og så skriver han. Lidt efter rører han ved min arm. »Se,« siger han med det gladeste smil og peger på tavlen. Han har selv fundet på at skrive »sut« og følger til med strålende øjne: »Det er noget til de små børn.« Hvor var han stolt, og hvor fik han travlt med at finde nye ord. Ja, de har så travlt allesammen, de er »væk i arbejdet«, og det kan til tider være svært at få holdt op. De »leger«, og de lærer på en gang, de glemmer sig selv og vokser derved. De øver sig op til større og større sikkerhed gennem dette legende arbejde.

Det har været mig meget om at gøre at få denne forening af det planmæssige arbejde og så en sådan fri selvvirksomhed. Det gælder jo om, at deres evne til at beskæftige sig selv ikke dør, men at skolen netop hjælper børnene til selvstændighed i arbejdet. Og jeg er ikke i tvivl om, at det kan være med til at føre de små lempeligt fra det frie liv derhjemme ind i den ny og fremmede verden, som skolen trods alt alligevel er.

*

Tak for alt, hvad der har været af skriftlig og personlig forbindelse i årets løb! Mange hilsener og de bedste ønsker om en god og glædelig jul for hver især.

Eders Johanne Hjortdal.

Kære gamle Elever.

En lille Julehilsen kommer her fra jeres gamle Højskolemor. --- Aaret har jo, hvad Klima angaar, været koldt og vaadt; jeg har ikke rejst uden for Sjælland i Aar, men heldigvis har jeg haft en Del Elevbesøg i Somrens Løb, endogsaa én fra 1900! Det var en Overraskelse og et kært Besøg. Kom endelig, naar I kan; det er saa oplivende at friske op i de gamle Minder. Paa Højskolen er selvfølgelig meget forandret, men heldigvis fuldt af Elever. Jeg lover jer en god Modtagelse, naar I vil komme til Elevmødet næste Aar.

Glædelig Jul og godt Nytaar med kærlig Hilsen fra eders hengivne

Charlotte Ingerslev Lindbæk.

Ubberuphus, Dec. 1951.

Gennem årsskriftet skal jeg for første gang sende en lille hilsen til alle gamle elever; mine tanker vil særligt følge sommerholdet 1951, da det var sammen med Dem, jeg oplevede Ubberup højskole både i arbejde og fest.

Udendørs liv blev der ikke meget af på grund af vejret, men vi havde dog enkelte gode sommerdage sammen; jeg tror, lærere og elever med mig vil mindes grundlovsdag, hvor vi, i stedet for biologi og samfundslære, tog en tur på Bøgebjerg.

H. P. Hansen skulle være *vor* taler.

Vi begyndte med at synge: »Velkommen i den grønne lund«; det var festligt; talen var ikke lang, og det var rart, for vi skulle også nyde naturen, solen, varmen, ja, ikke at forglemme myggene.

Det var dejligt at være med til at synge sammen med så mange unge; mit blik hæftede sig ved sidste vers af ovennævnte sang:

Hver fugl må synge med sit næb,
og livet, kan vi skønne,
var uden sang kun slid og slæb.
Velkommen i det grønne.

Med dette lille sommerminde sender jeg mine bedste ønsker om en glædelig jul og et velsignet nytår.

Ruth Nielsen.

I en præken af Peter Rørdam hedder det: »Mistillid er al kærligheds og krafts grav!« Det er en jævn sandhed, der især er tydelig i forholdet mellem politikere fra Øst og Vest. Når man ikke er nået et skridt frem mod opfyldelse af Atlanterhavsdeklarationens ord om »en verden uden frygt og uden nød« skyldes det i første række denne gensidige mangel på tillid. Men det samme gør sig gældende i den lille og overskuelige politik, på mange arbejdspladser, i meget kammeratskabsliv, i mange hjem. En verden uden frygt og nød, udad og indad, skabes, når mistillid er erstattet med kærlighed og kraft. Den, der begynder, er med at åbne vejen for andre. Det gælder tillid til mennesker, men også tillid til de ideer, der er af sandhed, også til julens evangelium om »fred på jord, og i mennesker en velbehagelighed«. Det betyder ikke, at man lukker af for sandheder, men tværtimod at man søger dem fremmet.

Årsskriftets læsere ønskes en god og tillidsfuld jul, et godt og fredfyldt nytår. Elevholdene fra vinteren 1945—46 og sommeren 1950 sendes en tak for tillidsfuldt samarbejde og samvær og mine bedste hilsener.

H. P. Hansen.

JOHANNE HJORTDAL — SYVTI AAR

Det siges, at Johanne Hjortdal den 29. januar fylder 70. Man kvier sig ved at tro paa sandheden af dette rygte, men for en sikkerheds skyld vil jeg gerne sende en hilsen til hende her med aarsskriftet. En hilsen og en tak. Nu er det ikke min opgave at skrive om Johanne Hjortdals indsats som lærer her ved Ubberup Højskole gennem en lang aarrække. Gamle elever fra disse aargange ved bedst, hvad denne virksomhed fik at betyde. Det, jeg gerne vil med disse linier, er at sige til Johanne Hjortdal, der jo stadig staar som formand for Ubberup Højskoles elevforening, at vi er glade og taknemlige for, at hun staar som samlingsmærke for alle gamle Ubberup-elever.

Johanne Hjortdal hører til de faa, der har den særlige evne at kunne bygge bro fra generation til generation. Hun omfatter skolens virksomhed i dag med levende interesse, og hun har den personlige kontakt med de gamle aargange, hvad vi jo ser saa mange beviser paa ved elevmøderne. — Vi har gentagne gange haft lejlighed til her paa skolen at høre Johanne Hjortdals fine tolkning af nordisk digtning. Hun er et menneske, der aldrig slaar sig til ro med de opnaede resul-

tater, men stadig søger nye veje, i de senere aar har hun saaledes taget et arbejde op for at hjælpe ordblinde børn. Det har livet igennem været Johanne Hjortdals trang at række en hjælpende haand, hvor det tiltrænges, eller at finde et ord til trøst og oprejsning, hvor der var brug for det.

Med et aabent sind og med en stadig usvækket kærlighed til mennesker sætter Johanne Hjortdal nu over 70-aarets kilometersten. Vi ønsker velsignelse og lykke til vejen — kort eller lang — der ligger forude.

Svend Dræby.

MEDELELSE FRA GENERALFORSAMLINGEN

Kære medlemmer af U. H. E.!

Ved elevmødet den 8. september holdt foreningen sin årlige generalforsamling. Efter formandens beretning gjorde kassereren rede for regnskabet, som takket være forhøjelsen af årskontingentet i fjor stod fint.

Derefter bestyrelsesvalg, hvor Marie Andersen, Nakkebølle sanatorium, og undertegnede blev genvalgt. De øvrige bestyrelsesmedlemmer er Gunvor Drewsen, Kirkehelsing, Irene Petersen, Kalundborg sygehus, og Inga Riis, »Røde Hus«.

Der var tillige valg af en ny kasserer, idet frk. Lily Frederiksen, som siden 1942 har varetaget dette vigtige hverv, nu har forladt skolen. Fru Inga Riis, »Røde Hus«, Værsløv, vil nu overtage arbejdet som kasserer, og til hende bedes alle adresseforandringer sendt, såvel som alt andet angående årsskriftet.

På gensyn til elevmødet næste år! Da er det elever for vinteren 26—27 og sommeren 27, som har 25 års jubilæum. Også elever fra for 30 og 35 år siden har forsøgt at mødes, hvorfor ikke 40 årige og 50 årige med! Skriv til hinanden, så I kan være sikre på at træffe kammerater. I skulle se og høre en gensynsglæde ved disse møder! Skriv efter adresser hos mig, hvis I mangler — og kom så, både jubilarer og ikke-jubilarer!

Eders Johanne Hjortdal.

ELEVFORENINGENS REGNSKAB 1950—51

Indtægter:

Indest. paa Giro	10,38
Kontingenter	2671,83
Dividende fra Brugsforeningen	76,90
Renter (Giro)	1,89
Overskud fra Ubberupaften	14,15
	<hr/>
	Kr. 2775,15

Udgifter:

Trykning af Aarsskriftet	1501,60
Indbydelseskort	67,50
Indbetalingskort	34,50
Porto + Kuverter	168,00
Kartotekskort	5,00
Kontingent til Landselevforeningen	166,50
Fragt	10,20
Frk. Meyns Grav	10,00
Tilbagebetalt Laan	689,61
Sekretærhjælp	75,00
Indest. paa Giro	47,24
	<hr/>
	Kr. 2775,15

Ubberup Højskole, den 1. August 1951.

Lilly Frederiksen.

Regnskabet er revideret og fundet i Overensstemmelse med Bilagene.

Ubberup, 30. August 1951.

Uffe Hansen.

Svend Dræby.

LANDSELEVFORENINGEN I DET FORLØBNE AAR

Landselevforeningen har i det forløbne aar taget initiativet til en række arrangementer for at skaffe højskoleforbindelser i nye kredse. I sommer havde vi feriekursus paa nogle højskoler, hvor næsten alle deltagerne var mennesker, som intet i forvejen kendte til højskolen. Disse 8 og 14 dages feriekursus er en ypperlig maade at faa kontakt med højskolefremmede kredse, og vi beder alle agitere meget kraftigt blandt venner og bekendte for denne ide. — Skriv til sekretariatet og bestil pjecer til uddeling. De vil foreligge ca. 1. marts.

Fabrikskøjskolerne er i fortsat stigende antal. I efteraaret begynder vi i Aarhus, Aalborg, Korsør, Køge, Slagelse og maaske endnu et par steder.

Arbejdet i ungdomsklubberne vil vi meget gerne have fortsat og beder alle i København boende tidligere højskoleelever, som kunne tænke sig at gøre et socialt arbejde i storbyen og derved samtidig medvirke til at gøre højskolen kendt, henvende sig til sekretariatet. Ideen er den, at højskolens unge blander sig med de unge fra klubben — ikke som ledere — men paa ganske almen kammeratlig vis deltager i klubbens arrangementer paa lige fod med de øvrige medlemmer.

Aftenhøjskolen i Vartov, som ogsaa er startet ud fra det formaal at udbrede kendskab til højskolen, har faaet stor tilslutning, der har meldt sig ca. 200 deltagere.

Til næste aar vil vi forsøge, om der gennem ungdomsforeninger, gymnastikforeninger o.l. skulle være mulighed for at lave nogle arrangementer i lighed med fabriksaftenhøjskolerne — en slags »Højskole i sognet« — arrangeret af lokalboende tidligere højskoleelever, og vi ville være meget taknemmelige for gode ideer med hensyn til, hvordan et saadant arbejde kunne lægges an.

Det er meget glædeligt at kunne konstatere, at der blandt tidligere højskoleelever er en stadig stigende interesse for landselevforeningens arbejde. Vi har mærket det meget tydeligt i sekretariatet, hvor vi ofte faar breve fra tidligere højskoleelever, der beder om praktiske oplysninger af denne eller hin art med hensyn til højskole, og vi haaber, at der i den kommende tid vil blive knyttet endnu nærmere forbindelser mellem sekretariatet og de mange tidligere højskoleelever, som vil virke for højskoletankens videre udbredelse.

Venlig hilsen

Erik Halvorsen.

INDHOLD

	Side
<i>Nis Petersen</i> : Forlad os vor skyld	3
<i>Svend Dræby</i> : Vi planter et træ	4
<i>Harald Balslev</i> : Ordets gave og ordets magt	9
<i>Harald Balslev</i> : Til mor, melodi	14
<i>Helga Josephsen</i> : Velkomsttale	15
<i>Uffe Hansen</i> : Magdalene	21
<i>Uffe Hansen</i> : Hjærtet og haanden	22
<i>Lilly Frederiksen</i> : Forskolen — højskolen	23
<i>Johny Haugård</i> : »Ungdom over grænserne«	27
<i>Annette Pade</i> : For sidste gang	30
<i>Svend Dræby</i> : Glimt fra aarets gang	34
Hilsener	45
Johanne Hjortdal — syvti aar	52
<i>Johanne Hjortdal</i> : Meddelelse fra generalforsamlingen	53
Elevforeningens regnskab	54
<i>Erik Halvorsen</i> : Meddelelse fra landselevforeningen . .	55

KONRAD JØRGENSENS
BOGTRYKKERI
KOLDING